

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин та управління проєктами

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА НАУКОВА ЕТИКА

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-наукової програми Менеджмент організацій та видів діяльності

Силабус нормативного освітнього компонента «АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА НАУКОВА ЕТИКА» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, освітньо-наукової програми «Менеджмент організацій та видів діяльності».

Розробник: Бояр А. О., завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та управління проєктами, доктор економічних наук, професор

Погоджено

Гарант ОНП Менеджмент організацій
та видів діяльності:

Олеся ТОЦЬКА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та управління проєктами
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

Андрій БОЯР

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Очна (денна) форма навчання	07 Управління та адміністрування	Нормативний
Кількість годин / кредитів 90/3	073 Менеджмент	Рік навчання 1-ий
	ОНП Менеджмент організацій та видів діяльності	Семестр 1-ий
	Третій (освітньо-науковий)	Лекції 20 год.
ІНДЗ: є		Практичні (семінарські) 14 год.
		Самостійна робота 50 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Бояр Андрій Олексійович

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Вчене звання – професор

Посада – завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та управління проєктами

Контактна інформація викладача:

Телефон: 0662857460

Електронна пошта: Andrij.Boyar@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Вивчаються суть академічної доброчесності, законодавство України щодо академічної доброчесності, етичний кодекс ученого в університетах Європи та Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки, авторське право, правила використання об'єктів інтелектуальної власності, явище плагіату у масовій культурі та його різновиди, основи академічного письма, явища видавничої недоброчесності та маніпуляцій з наукометричними показниками, псевдонауки.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: основи наукової етики.

Постреквізити: педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності, методологія наукового дослідження в сфері менеджменту.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета викладання освітнього компонента – формування у здобувачів високого рівня культури академічної доброчесності.

Завданнями вивчення освітнього компонента є розвинути та удосконалити теоретичні знання і практичні навички, необхідні для коректної з позицій академічної доброчесності та наукової етики поведінки суб'єктів та об'єктів освітнього процесу, включаючи написання, оформлення, оприлюднення та просування в академічному середовищі наукових праць.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні компетентності:

СК04. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проєктами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

Програмні результати навчання:

РН04. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.

5. Структура освітнього компонента

Назви тем	Усього	Лек.	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Метод контролю/ Бали
Тема 1. Суть, базові принципи та структурно-системна диспозиція академічної доброчесності	13	4	2	7	-	ДС/3
Тема 2. Суть, базові норми та принципи наукової етики	11	2	2	7	-	ДС/3
Тема 3. Інтелектуальна власність та наукова етика	12	2	2	7	1	ДС/3
Тема 4. Авторське право та плагіат	14	4	2	7	1	ДС/3
Тема 5. Мистецтво академічного письма з позицій академічної доброчесності	12	2	2	7	1	ДС/3
Тема 6. Видавнича недоброчесність та маніпуляції з наукометриєю	8	2	1	4	1	ДС/3
Тема 7. Як не заблукати в хащах журнальних видань	8	2	1	4	1	ДС/3
Тема 8. Псевдонаука та псевдонауковці	12	2	2	7	1	ДС/3
Тести						Т/60
ІНДЗ						Р/16
Всього годин / Балів	90	20	14	50	6	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, Т – тести, Р – реферат.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

1	Підготовка до обговорення та тесту за темою «Суть, базові принципи та структурно-системна диспозиція академічної доброчесності»
2	Підготовка до семінару та тесту за темою «Суть, базові норми та принципи наукової етики»
3	Підготовка до обговорення та тесту за темою «Інтелектуальна власність та наукова етика»
4	Підготовка до обговорення та тесту за темою «Мистецтво академічного письма з позицій академічної доброчесності»
5	Підготовка до обговорення та тесту за темою «Об'єкти права інтелектуальної власності, права на які не підлягають реєстрації»
6	Підготовка до обговорення та тесту за темою «Видавнича недоброчесність та маніпуляції з наукометриєю. Як не заблукати в хащах журнальних видань»
7	Підготовка до обговорення та тесту за темою «Псевдонаука та псевдонауковці»
8	Збір матеріалу та підготовка реферату (кейсу) «Порушення норм академічної доброчесності»

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: максимальна кількість дозволених пропусків – 2.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Підтверджена відповідним документом (сертифікатом тощо) попередня успішна участь у вебінарі, тренінгу і т. п. відповідного спрямування може бути підставою для надання балів за окремими темами занять без участі у відповідному занятті відповідно до Положення ВНУ від 29.08.2024 р. (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів

вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Максимальна кількість балів за вивчення курсу – 100, включаючи:

– 24 бали за участь в дискусіях під час лекційних та семінарських занять (по 3 за кожну тему) (Модуль 1);

– 16 балів за написання і представлення кейсу «Порушення норм академічної доброчесності» (Модуль 2); представлення кейсів відбудеться на останніх заняттях;

– 30 балів – експрес-тест № 1 (електронне тестування) за темами 1-4 (20 питань, по 1,5 бали за кожну правильну відповідь) (Модуль 3);

– 30 балів – експрес-тест № 2 (електронне тестування) за темами 5-8 (20 питань, по 1,5 бали за кожну правильну відповідь) (Модуль 3).

Необхідний мінімум для успішного завершення курсу – 60 балів.

Модуль 1								Модуль 2		Модуль 3		Макс. сума
Участь у дискусіях								ІНДЗ-кейс		Експрес- тест № 1	Експрес- тест № 2	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Написання та оформлення	Захист			
3	3	3	3	3	3	3	3	8	8	30	30	100

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ukitbu>).

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється здобувачеві автоматично, якщо ним виконано усі види передбачених силабусом освітнього компонента робіт та одержано 60 або більше балів. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Перелік питань на залік

1. Американський соціолог Роберт Мертон сформулював чотири моральних принципи науковця: колективізм, універсальність, безкорисливість та організований скептицизм. Розкрийте їх суть.

2. Дайте визначення самоплагіату і наведіть кілька прикладів дій, які можна і які НЕ можна кваліфікувати як самоплагіат?

3. Дайте визначення такої категорії як «академічний плагіат».

4. За яких умов і в який час виникають авторські права на твір?

5. За яких умов оформлення посилання (покликання) на авторський текст НЕ є обов'язковим?

6. Змодельуйте основні кроки та елементи запровадження системи академічної доброчесності в університеті.

7. Знайдіть правильне законодавче визначення категорії «академічна доброчесність».

8. На який з об'єктів права інтелектуальної власності не передбачені законодавством України майнові права, а лише немайнові особисті?

9. Наведіть кілька прикладів об'єктів права інтелектуальної власності, які НЕ є результатом наукової діяльності?

10. Наведіть основні заходи, які ви як викладач чи адміністратор університету вжили б для формування культури академічної доброчесності у здобувачів вищої освіти.

11. Одним з принципів наукової етики є "універсальність", для опису суті якого часто застосовують твердження: «Платон мені друг, але істина дорожча». Хто автор цього твердження?
12. Перелічіть головні рушійні сили (групи суб'єктів) запровадження системи академічної доброчесності в університеті.
13. Перелічіть і розкрийте основні ознаки видавничої НЕдоброчесності журналу.
14. Перелічіть і розкрийте суть основних норм наукової етики, яких слід дотримуватися при підготовці публікації?
15. Перелічіть і розкрийте суть основних технологій маніпуляції з науковою метрикою.
16. Перелічіть основні види порушень норм академічної доброчесності здобувачами освіти та науково-педагогічними працівниками.
17. Перелічіть основні загрози, які можуть стримувати поширення принципів академічної доброчесності на практиці (за класифікацією доцента ІДГУ В. Дроздова).
18. Перелічіть основні категорії псевдонауковців (за лекційним матеріалом).
19. Перелічіть основні методи боротьби з прогресуванням псевдонауки?
20. Перелічіть основні ознаки, які можуть слугувати індикатором можливої псевдонауковості дослідження?
21. Перелічіть основні уміння і навички, які є складовими високої культури академічного письма.
22. У якому із законодавчих актів України прописана сутність, базові принципи, види порушень і деякі процесуальні моменти щодо академічної доброчесності?
23. Формуванню яких рис особистості сприяє розвиток у неї навичок культури академічного письма (згідно з лекційним матеріалом)?
24. Що може виявити технічна перевірка тексту на ознаки плагіату прикладними програмами чи онлайн засобами?
25. Що означає знак ©?
26. Що таке «contract cheating», «ghostwriting» та «cheating economy»?
27. Як визначається законодавством України такий вид академічної недоброчесності як «фабрикація»?
28. Який з інтернет-ресурсів дає змогу безкоштовно здійснювати пошук, сортування та відбір за низкою критеріїв наукових журналів, що зареєстровані у наукометричній базі Scopus?
29. Який строк охороняються майнові авторські права в Україні?
30. Який строк охороняються особисті немайнові права авторів на твори в Україні?
31. Які види відповідальності за порушення академічної доброчесності застосовуються щодо працівників освітніх закладів?
32. Які види мотивації слід вважати поганими (неправильними) при запровадженні в університеті системи академічної доброчесності?
33. Які з дій є академічним плагіатом, але не є порушенням авторських прав?
34. Які з навичок та рис науково-педагогічних працівників університету є ключовими для мотивації студента до академічно доброчесної поведінки?
35. Які з об'єктів НЕ є об'єктами авторського права згідно із законодавством України?
36. Які з ознак можуть вказувати на псевдонауковість статті?
37. Які з ознак можуть свідчити про псевдонауковість дослідника?
38. Які принципи академічної доброчесності передбачені безпосередньо у Бухарестській декларації з етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європейському регіоні?

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60–100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1–59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Академічна доброчесність / НАЗЯВО. URL: <http://surl.li/qkfo>
2. Башкір О.І. Академічна доброчесність та інтелектуальна власність: конспект лекцій. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 92 с. URL: <http://surl.li/rqqzpq>
3. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність: навч. посіб. Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 108 с. URL: <http://surl.li/auhnh>
4. Закон України «Про освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
5. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Київ, 2021. 104 с. URL: <http://surl.li/knxtx>
6. Рускуліс Л. Академічна доброчесність : навч-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2022. 86 с. URL: <http://surl.li/uoazro>
7. ETBI FET Digital Library (2022). A Learner's Guide to Academic Integrity. URL: <http://surl.li/cjktof>
8. International Center for Academic Integrity [ICAI] (2021). The Fundamental Values of Academic Integrity (3rd ed.). URL: https://academicintegrity.org/images/pdfs/20019_ICAI-Fundamental-Values_R12.pdf
9. The Johns Hopkins University School of Medicine (2025). Rules and Guidelines for Responsible Conduct of Research. URL: <http://surl.li/oikpbz>